

Verslag werkzaamheden welstandstoetsing

2016 – 2017

Inleiding

Dit verslag bevat een beschrijving van de werkzaamheden van de Commissie Beeldkwaliteit (hierna: commissie) van de gemeente Roermond over de periode van 1 juli 2016 tot en met 31 december 2017. De reden dat dit verslag over deze periode is opgesteld is dat:

- de leden van de interim commissie, de heren ing. N. Fox en ir. R. Thijssen, van 1 juli tot en met 30 september 2016 hebben geadviseerd. Zij maken deel uit van de huidige commissie.
- de per 1 oktober 2016 aangetreden leden in deze verslagperiode ruim een jaar hun taken hebben uitgeoefend en hun werkzaamheden aan het einde van 2017 zijn geëvalueerd. De leden hebben deze evaluatie betrokken in dit verslag.

Organisatie van welstandtoetsing

De commissie bestaat uit:

- mevrouw M. Pieters, voorzitter
expertise: praktiserend architect met als specialisaties: conceptontwikkeling architectuur en stedenbouw, woningbouw, projectmatig en particulier, restauraties en herinrichting van monumentale panden.
ervaring met welstands- en monumentencommissies sinds 1991 in Nijmegen, district Noord-Limburg, Brunssum, Heerlen, Venray, Ede, Sittard-Geleen, dorpsbouwmeester en voorzitter monumentencommissie van de gemeente Onderbanken, Schinnen, Nuth, Voerendaal en Simpelveld, Apeldoorn en sinds oktober 2016 Roermond.
- de heer ir. G. Bosch, architect
expertise: praktiserend architect met als specialisaties: architectuur en stedenbouw, woningbouw, projectmatig en particulier, herbestemming van monumentale panden.
bureau: HILBERINKBOSCH architecten in Berlicum.
ervaring met welstands- en monumentencommissie's sinds 2001: in o.a. Ede, 's-Hertogenbosch, Tilburg, Nuenen en sinds oktober 2016 in Roermond.
- de heer ing. N. Fox, architect
expertise: praktiserend architect met als specialisaties: particuliere woningbouw, gemeentelijke beeldkwaliteitsplannen, herbestemming gebouwen en monumenten.
bureau: Architectenburo Nol Fox MArch te Heerlen sinds 1987.
onderwijservaring: docent en mentorschap aan Academie van Bouwkunst Maastricht, Hogeschool Zuyd Heerlen en Hoge Hotelschool Maastricht.
ervaring met welstands- en monumentencommissie's sinds 1999: Geleen, Brunssum, Meerssen/Beek/Stein/Schinnen, Heerlen, Nuth/Voerendaal/Simpelveld en in Roermond van 2004 tot 2010 en sinds oktober 2016.
- de heer ir. R. Thijssen, architect
expertise: praktiserend architect met als specialisaties architectuur woningbouw, projectmatig en particulier, herbestemming van monumentale panden.
onderwijservaring: docent aan Academie van Bouwkunst Maastricht, afstudeerbegeleider TU-Eindhoven
ervaring met welstands- en monumentencommissie's sinds 1999 Nijmegen, Nijmegen/Wijchen en in Roermond van 1999 tot 2004 en sinds oktober 2016.

- de heer dr. ing. K. Peterse, archeoloog en cultuur- en bouwhistoricus
expertise: praktiserend archeoloog en cultuur- en bouwhistoricus met als specialisatie bouwhistorisch onderzoek en reconstructieonderzoek van in de regel Romeinse monumenten uitmondend in wetenschappelijk onderbouwde reconstructieontwerpen; het verstrekken van adviezen inzake het in de ruimtelijke ordening laten doorwerken en visualiseren van cultuurhistorie.
bureau: PANSA BV in Nijmegen sinds 1998.
ervaring met welstands- en monumentencommissies sinds 2006: Nijmegen, Venlo, Nuenen, Maasdriel-Zaltbommel, Oss en sinds oktober 2016 Roermond.
- de heer ir. C. Bossier, stedenbouwkundige
expertise: praktiserend architect en stedenbouwkundige en supervisie.
bureau: Bossier Architectuur en Ruimtelijke Ontwikkeling.
ervaring met welstands- en monumentencommissie's: o.a. in Muiden-Naarden-Bussum; Soest; Werkendam; Geertruidenberg; Bladel; Bernheze en oktober 2016 in Roermond.
- de heer J. Jansen, landschapsarchitect
expertise: praktiserend landschapsarchitect en adviseur voor diverse projecten verspreid over Noord-Limburg .

Werkwijze

De commissie komt eens in de twee weken op maandag bijeen. Een in overleg vastgesteld vergaderschema bepaalt dat de leden in een wisselende samenstelling aanwezig zijn. Op deze manier ontstaat een sfeer binnen de vergadering waarin de leden elkaar kunnen bevragen of een plan beantwoordt aan de monumentale waarden van rijksmonumenten, gemeentelijke monumenten en het rijksbeschermd stadsgezicht en of voldaan wordt aan redelijke eisen van welstand, waarbij getoetst wordt op basis van de criteria die zijn vastgelegd in de Nota Beeldkwaliteit. Afhankelijk van de aard der plannen nemen de cultuur- en bouwhistoricus, de stedenbouwkundige en de landschapsarchitect deel aan de vergadering.

Planbehandeling kleine commissie

In de ochtend worden kleine en herhalingsplannen behandeld door één architect. Opmerkelijk is dat tijdens de planbehandelingen niet zoveel ontwerpers aan de vergadertafel aanschuiven en relatief veel tekenbureaus bouwplannen toelichten. Deze laatste groep richt zich vaak op het functionele aspect en minder op de beeldkwaliteit van het ontwerp op zich en in relatie tot zijn omgeving. En dat zijn de twee uitgangspunten die bij de beoordeling van een bouwplan aan redelijke eisen van welstand voorop staan. Het advies en de toelichting op de bouwplannen van de commissie wordt door hen dan niet op waarde geschat. In een collegiaal overleg wordt dan voor beide partijen resultaat geboekt. De leden van de commissie ervaren het werk voor de kleine commissie als interessant en leerzaam voor beide partijen aan de vergadertafel, omdat zij echte één op één gesprekken kunnen aangaan met de ontwerpers en/of opdrachtgevers.

Planbehandeling grote commissie

In de middag behandeld de commissie worden grote en/of complexe bouw- en monumentenplannen. De commissie houdt rekening met de door de gemeenteraad vastgelegde kaders, en kijkt hoe dit wordt vertaald in een concreet plan. Tijdens de planbehandeling, in het bijzonder waar het

bouwplannen binnen en aan de grenzen van het beschermd stadsgezicht betreft, stellen de leden vragen zoals:

- wordt voldoende rekening gehouden met het historische karakter en de historische structuur van het cultuurhistorisch belangrijke gebied?
- klopt de schaalgrootte van het ontwerp in relatie tot de directe omgeving?
- wordt voldoende rekening gehouden met belangrijke samenhangen en zichtlijnen?

Omdat welstandsadviezen op het moment van een vergevorderde uitwerking van een bouwplan erg ingrijpend (en dus duur) effect kan hebben, maakt zowel door de gemeente als de initiatiefnemer van een plan steeds vaker gebruik van een collegiaal bouwplanbespreking met de commissie in de fase van het vooroverleg. De commissie ondersteunt dit van harte, omdat het de beeldkwaliteit van de nieuwe ontwikkeling op zich en in relatie tot zijn omgeving ten goede komt. Het overleg heeft het meeste effect wanneer het in een vroeg stadium plaatsvindt en daarmee kan in alle opzichten veel winst worden geboekt. Daarmee kan ook worden voorkomen dat de door de gemeente beoogde beeldkwaliteit van projectmatige woningbouwplannen, die in vergelijking met andere steden sober ogen, niet onder druk komt te staan.

Monumenten en beschermd stadgezicht

De gemeente Roermond is de op een na grootste monumentenstad van Limburg. De commissie merkt dat in bijna elke vergadering wel een bouwplan voor de wijziging of de restauratie van een monument aan de orde komt. Behandeling van monumentenplannen vraagt de nodige inzet en plannen worden vaak een aantal malen behandeld. De commissie stelt vast dat een behoedzame aanpak gewenst is, waarbij functioneel gebruik en monumentale waarden elke keer opnieuw goed moeten worden gewogen. Ook hier maakt de commissie dankbaar gebruik van een informeel vooroverleg met de gemeente.

Voor wat betreft het beschermd stadsgezicht gaat de aandacht van de commissie uit naar het behoud van het historische karakter en de historische structuur van het cultuurhistorisch belangrijke gebied, waarbij de afleesbaarheid van de historische stadsontwikkeling een belangrijke rol speelt.

Landschap

In het kader van de *Structuurvisie kwaliteitsbijdrage gemeente Roermond* gaat de aandacht van de commissie uit naar de kwaliteit van het landschap in het buitengebied. De leesbaarheid van het landschap staat daarbij voor de commissie centraal: klopt het ontwerp met onderliggende structuren en ontstaan van het landschap of is juist expliciet gekozen voor een breuk hiermee met een duidelijk afwijkende vormtaal op basis van een goede onderbouwing.

Naast leesbaarheid is voor de commissie de beleefbaarheid van het landschap een belangrijke waarde. Dat komt onder andere tot uiting in een logische padenstructuur in combinatie met mooie zichten, waardoor het landschap in al zijn schoonheid kan worden beleefd. Het versterken van de ecologische waarde van het landschap kan daar in de ogen van de commissie niet los van gezien worden.

Toekomst

Tijdens het bestuurlijk overleg met de wethouder voor ruimte, infrastructuur, milieu & natuur heeft de voorzitter van de commissie de openbaarheid van de commissievergadering besproken.

Een betere vergaderlocatie, die makkelijk toegankelijk is voor het publiek, is belangrijk om de beoogde openheid van het werk van de commissie te tonen. De publicatie van de vergaderagenda kan ook daaraan een bijdrage leveren. Betrokkenheid van de burger kan een positieve invloed hebben aan het streven de beeldkwaliteit van Roermond te bevorderen en de monumentale waarden te beschermen.

Het motto voor de werkzaamheden van de commissie luidt: *Aandacht waar het moet en vrijheid waar het kan*, uiteraard in goed overleg met de gemeente.

Roermond, 7 mei 2018

Marion Pieters,

voorzitter Commissie Beeldkwaliteit